

RUS TILI VA ADABIYOTI DARSLARIDA INTRFAOL

O'QITISH USULLARI

Isroilova Sanobarxon Mamedjanovna, o'qituvchi

Fargona politexnika instituti

Akramjonov Abdulxodiy Nematullo o'gli

FerPI 42-23 A va T talaba.

***Annotatsiya:** maqolada kompetensiya asosida ta'limni modernizatsiya qilish yo'llaridan biri, ya'ni o'qitishda o'qitishning interfaol shakllaridan foydalanish haqida so'z boradi. o'qitishning interfaol usullari turli jihatlardagi ta'lim muammolarini hal qilishni ta'minlaydi. Interaktiv ta'lim texnologiyasini o'zlashtirish o'quvchilarning yangi avlod davlat standartlarida ko'rsatilgan talablarga javob beradigan fazilatlarini rivojlantirishga yordam beradi.*

***Kalit so'zlar:** interfaol o'qitish usullari, dialogik muloqot, o'qitish usullari, o'qitishning innovatsion shakllari.*

***Аннотация:** в статье речь идет об одном из способов модернизации образования на компетентностной основе, а именно—посредством использования в школьном преподавании интерактивных форм обучения. интерактивные методы обучения обеспечивают решение образовательных задач в разных аспектах. Владение технологией интерактивного обучения способствует развитию у обучающихся качеств, отвечающих требованиям, прописанным в государственных стандартах нового поколения.*

***Ключевые слова:** интерактивные методы обучения, диалоговое общение, методы обучения, инновационными формами обучения.*

***Abstract:** the article talks about one of the ways to modernize education on a competency-based basis, namely through the use of interactive forms of teaching in school teaching. interactive teaching methods provide solutions to educational problems in various aspects. Mastery of interactive learning technology contributes to the development of student qualities that meet the requirements specified in the new generation of state standards.*

Key words: interactive teaching methods, dialogue communication, teaching methods, innovative forms of teaching.

Zamonaviy jamiyat va hayotga yangicha munosabat ta'linga alohida talablar qo'yadi. Bugungi kunda ta'limning asosiy maqsadi nafaqat o'quvchi tomonidan ma'lum miqdordagi bilim, ko'nikma, ko'nikmalarni to'plash, balki o'quvchini o'quv faoliyatining mustaqil sub'ekti sifatida tayyorlashdir. Zamonaviy ta'limning asosi - o'qituvchi tomonidan boshqariladigan talabaning faoliyatidir.

Interaktiv ("inter" - o'zaro, "act" - harakat qilish) - o'zaro aloqada bo'lish, suhbat, suhbat tarzida bo'lishni anglatadi. Boshqacha qilib aytganda, faol usullardan farqli o'laroq, interfaol usullar o'quvchilarning nafaqat o'qituvchi bilan, balki bir-biri bilan ham kengroq o'zaro munosabatiga va o'quv jarayonida o'quvchilar faolligining ustunligiga qaratiladi. Interfaol usullarning asosiy tarkibiy qismlari talabalar tomonidan bajariladigan mashqlar va topshiriqlardir. Ularning oddiylardan muhim farqi shundaki, talabalar ularni bajarish orqali nafaqat o'rganilgan materialni mustahkamlaydilar, balki yangi interaktiv usullarni o'rganadilar. Interfaol ta'lim jarayonida o'quvchi o'quv jarayonining faol sub'ektiga aylanadi, chunki materialni o'rganish uni uzatish yo'li bilan emas, balki sub'ektning o'z faoliyati jarayonida amalga oshiriladi.

Interaktiv ta'lim - bu kashf etishga qaratilgan bilim: o'quvchilar amalda yangi bilimlarni o'zlashtiradilar, muammolarni tahlil qilish va hal qilishda tajriba orttirishadi. interfaol ta'lim talabaning fanni o'rganishga barqaror ijobiy motivatsiyasini shakllantirishga yordam beradi, bilim faolligini, nafaqat darslikka kiritilgan materialni o'rganishga, balki undan tashqariga chiqishga, qiziqarli bo'lganligi sababli o'rganishga intilishni yaratadi. Chunki qiyin muammoli vazifalarning yechimini topish qiziq va mazmunlidir.

Interfaol usullarning o'qitish elementlarini faol amalga oshirish juftlik, kichik va katta guruhlarda ishlashni nazarda tutadi.

O'qitishning interfaol usullari o'qituvchidan ko'plab an'anaviy yondashuvlarni qayta ko'rib chiqishni talab qiladi. masalan, guruhda talabalar o'rtasida erkin

muloqotni joriy qilish oson tuyuladi. lekin o‘zaro hurmatsiz, bir-birini tinglash qobiliyatisiz, darsni o‘tkazishda to‘g‘ri umumiy rahbarliksiz hech qanday natija bermaydi. Interfaol usul asosida o‘qituvchining roli tubdan o‘zgaradi: u nafaqat bilim tashuvchisi, balki etakchi, talabalarning mustaqil ijodiy ishlarining tashabbuskori hisoblanadi.

Interfaol o‘qitish usuli innovatsiondir. “interaktiv usullar” tushunchasini (“interaktiv” inglizchada: “inter” “orada”, “orada” degan ma’noni anglatadi; “faol” - “harakat” dan – harakatga, harakatga) ishtirokchilar o‘rtasidagi o‘zaro ta’sir usullari, deb tarjima qilish mumkin, va ushbu usullardan foydalangan holda olib boriladigan mashg‘ulotlarni interaktiv, ya’ni o‘zaro ta’sirga asoslangan deb hisoblash mumkin

Rus tili va adabiyoti darslarini interfaol usullardan foydalangan holda tashkil etish orqali talabalarning passiv roli bilan ma'lum vazifalarni rasmiy bajarishdan o‘z fikrlarini shakllantirish bilan kognitiv faoliyatga o‘tishga erishish mumkin. interfaol ta'lim o‘qituvchi va talabalar o‘rtasidagi muloqotga asoslangan murakkab o‘zaro ta'sir jarayonidir

O‘qitishning interfaol usullari juda samarali, chunki ular yuqori darajadagi motivatsiyani, o‘qitishda maksimal individuallikni ta'minlaydi va talabalar uchun ijodkorlik va o‘zini o‘zi anglash uchun keng imkoniyatlar yaratadi. Materialni yanada mustahkam o‘zlashtirish mavjud, chunki talabalar bilimlarni mustaqil ravishda, ongli ravishda, o‘rganishning har bir bosqichini boshdan kechiradilar.

Interfaol usullar mas'uliyatni taqsimlash, maqsadlar qo‘yish, ongli, to‘g‘ri tanlov qilish, vaziyatni tahlil qilish, shuningdek, ijodiy fikrlash, quvonch va o‘z ishidan chuqur qoniqish hissini berish qobiliyatini talab qiladi. Darslar davomida aqliy hujum, ishbilarmonlik o‘yinlari, rolli o‘yinlar, simulyatsiya o‘yinlari, muhokamalar, taqdimotlar va insholar kabi interfaol o‘qitish usullaridan foydalanishingiz mumkin. interfaol texnologiyalar o‘quvchilarning shaxsiy o‘shiga yordam beradi.

Lug‘at va frazeologiyani o‘rganishda "juftlikni aniqlang" o‘yini taklif etiladi. Doskaga frazeologik birliklarni yozamiz, keyin boshqa frazeologik birliklarni o‘qiymiz, o‘quvchilar sinonimlarini topadilar.

Aqliy hujum: bu usul 30-yillarda yangi g'oyalarni birgalikda ishlab chiqarish usuli sifatida paydo bo'lgan. "Aqliy hujum" usuli mantiqiy fikrlashni rivojlantirish, o'z nuqtai nazarini asosli ifoda etish, nutq qobiliyatlarini faollashtirish imkonini beradi.

"Aqliy hujum" usuli rus tili darslarida samaradorlikni oshirishga yordam beradi, masalan, "so'z yasash" mavzusini "Sizningcha, yangi so'zlarni shakllantirish usullari qanday?" Bunga javoban eng original fikrlar bildirildi.

Rus tili va adabiyoti darslarida talabalar "pozitsiyani egallash" usulini qo'llashda faol ishtirok etadilar. Sinf xonasida "ha" va "yo'q" deb yozilgan plakatlar osib qo'yilgan. birinchi navbatda o'qituvchi bayonot beradi. bu fikrga rozi bo'lgan talaba "ha" pozitsiyasini, rozi bo'lmagan o'quvchi esa qarama-qarshi pozitsiyani egallaydi, ya'ni "yo'q" pozitsiyasini egallaydi.

"Dilemmani yechish" – 2-3 guruhga bo'lingan holda barcha o'quvchilarni muhokamada qatnashish imkonini beruvchi interfaol usullardan birining nomi. Ular 5-7 daqiqa davomida dilemmani hal qiladilar, keyin natijani sinfga taqdim etadilar. Ushbu usulning natijasi aqlning nozikligini talab qiladi, chunki dilemma - bu bir-birini istisno qiladigan ikkita pozitsiyani tanlashni talab qiladigan hukm yoki xulosadir.

Davra suhbatini o'tkazish rus tili va adabiyotini o'qitish jarayonining tabiiy tarkibiy qismiga aylanishi kerak, chunki aynan mana shu interfaol usul shaxsga o'z fikrini himoya qilish, to'g'ri echimlarni topish, o'z nutqi va nutqini ob'ektiv baholash imkonini beradi.

Keys study - bu usul 19-asrning ikkinchi yarmida Garvard universitetida qo'llanila boshlandi. bu o'qitish usuli bilan talaba mustaqil ravishda qaror qabul qilishga va ularni asoslashga majbur. Munozara uchun bitta mavzu taklif etiladi, lekin birinchi jamoa uni o'z dalillari va faktlari bilan tasdiqlashi kerak, ikkinchi guruh ularni mahorat bilan rad etishi kerak, bu esa turli manbalardan olingan materiallar ustida mashaqqatli ishlashni talab qiladi.

Interfaol usullar - bu o'quvchilarning bilim faolligini faollashtirish va o'quv materialini mustaqil tushunishga yordam beradigan o'qitishning innovatsion

shakllari. darsda interfaol usullarni qo'llash orqali ijodiy fikrlash va turli vaziyatlarni hal qilishning oqilona usullarini topa oladigan o'quvchilarning shaxsini o'z-o'zini anglash uchun sharoitlar yaratiladi.

Adabiyotlar:

1. Nikishina va. V. pedagogik innovatsion texnologiyalar. o'qituvchi. Volgograd, 2006 yil
2. Rybchenkova L. m., kapinos v. I., Tsybulko I. b. Yagona davlat imtihoni va maktabda rus tilidan rus tilidan monitoring haqida. 2004. - 3.-10-bet.
3. Zamonaviy o'qitish texnologiyalari. O'qitishda interfaol usullardan foydalanish bo'yicha uslubiy qo'llanma, ed. G.V.Borisova, T.Yu. Avetova va L.I. Kosovo - Sankt-Peterburg: "Polygraph-s" nashriyoti, 2002. -79 b.: kasal. texnologik yondashuvlar va interfaol usullar. sog'liqni saqlash bo'yicha o'quv dasturi. M.2005. - 95 bet.
4. GHAZY, Ahmad et al. The use of game-based learning in English class. **Journal of Applied Studies in Language**, [S.l.], v. 5, n. 1, p. 67-78, june 2021. ISSN 2615-4706.
5. EFFECTIVE METHODS TO INCREASE VOCABULARY IN ENGLISH AS A SECOND LANGUAGE. Xatamova Ziyoda Gulomovna
6. Osarova, N. (2022). GAME AS AN ACTIVITY AT THE FOREIGN LANGUAGE LESSON AS ONE OF THE BASIC WAYS OF LEARNING ENGLISH AT PRIMARY SCHOOL. Galaxy International Interdisciplinary Research Journal, 10(11), 1110-1116.
7. Sodiqova, S. (2023). ERROR CORRECTION IN FOREIGN LANGUAGE TEACHING. Talqin va Tadqiqotlar, 1(1). извлечено от <http://talqinvatadqiqotlar.uz/index.php/tvt/article/view/188>